

# Bez motora aj tisíc kilometrov

Text Samuel Valuch Foto Archív Aeroklubu Dubnica n/V

**Lietanie na bezmotorovom lietadle je nielen krásnym športom, ale aj neustálou snahou pilota porozumieť prírode a najmä meteorologickým zákonom. O jeho zachovanie a rozvoj sa snaží aj partia nadšencov z občianskeho združenia Aeroklub Dubnica nad Váhom, ktoré pôsobí na letisku v obci Slavnica. Jeho členovia Milan Šošovička a Ľubomír Jancík v rozhovore pre naše noviny porozprávali o činnosti klubu, ale najmä o snahe prilákať k bezmotorovému lietaníu mladých ľudí.**

## Lietadlá na studničku ťahali kone

Spája ich nadšenie pre letecký šport, zastupujú však dve úplne odlišné generácie. Je teda prirodzené, že keď zavediem rozhovor na tému viac ako sedemdesiatročnej histórie klubu, slova sa ujme starší z nich. „Prvý dokument o existencii letiska v Dubnici pochádza z 1. februára 1948,“ začína rozprávať Milan Šošovička, „letiská vtedy boli svahové, lietadlo sa vytiahlo na kopec, potom sa spúšťalo dolu. U nás bolo takéto pri studničke na Medzihorí, dodnes tam nájdete betónové zbytky hangára. Neskôr sa prešlo na rovinné letiská, v novembri 1951 sa uviedlo do prevádzky letisko v areáli neskoršej ZŤS, uskutočnil sa na ňom aj letecký deň. Fabrika sa však rozrastala a túto plochu zabrali. Od roku 1953 museli letci cestovať do Považskej Bystrice, chodili tam asi do roku 1958, kedy bolo zrušené aj toto letisko. Mnohí potom museli dochádzať do Žiliny, to bolo posledné miesto, kam Dubničania za lietaním cestovali. V roku 1963 sa postavilo letisko v obci Slavnica a odvtedy sa história Aeroklubu viaže k nemu.“ Predseda bezmotorového odboru zároveň dodáva, že okrem lietaní na vetroňoch funguje v aeroklube aj motorový odbor a parašutistická činnosť.

## Noví mladí piloti

Novodobá história klubu začala rozpadom Zväzarmu, ktorý zastrešoval okrem iných športových aktivít aj aerokluby. Obdobie rozkvetu sa striedali s nezdarom, výsledkom bolo, že v roku 2018 pre nezaujím o bezmotorový odbor piloti vôbec nelietali a klub prišiel o posledných žiakov. Pre nedostatočnú osvetu a prístup mladá generácia v klube dlhodobo chýbala. Preto sa nové vedenie rozhodlo urobiť nábor a vďaka svojej aktivite získali sedem žiakov. „Štyria sú z radov mládeže, čo u nás znamená, že majú menej ako 23 rokov. Dvaja z nich už tento rok ukončili výcvik a získali pilotný preukaz, ďalší traja čakajú na vykonanie teoretických skúšok

na dopravnom úrade, ktoré sú odložené pre pandémiu. Zostávajúci dvoch vieme dokončiť v priebehu dvoch mesiacov. Tiež sa nám podarilo u nás odlietať výcvik troch nových inštruktorov pilotov vetroňov,“ vymenúva Ľubomír Jancík s dôvetkom, že ide o výsledok aktívnej práce predsedu bezmotorového odboru Milana Šošovičku. Ten je predstaviteľom najstaršej generácie v klube, keď lieta ešte aj vo veku 70 rokov. „Ukázal nám, ako sa to robilo v časoch najväčšej slávy nášho aeroklubu a že je to možné aj dnes. Za to mu veľmi ďakujeme,“ dodáva a prízvukuje, že aktuálne je hlavným cieľom ľudí v aeroklube vyškoľenie mladých športových pilotov, ktorí sa budú zúčastňovať súťaží.



## Prvý raz zoberú život do vlastných rúk

Zaujímavo a možno trochu nečakane znie informácia, že prvý sólový let na bezmotorovom lietadle môže pilot absolvovať po dovŕšení 16 rokov. Aká je vlastne bezpečnosť pri tomto netradičnom športe? „Samozrejme, isté riziko tu je. U nás sa hovorí, že všetky predpisy a metodiky sú písané krvou našich predchodcov. Keď teda pilot dodržiava predpisy a metodiku, bezpečnosť pri lietaní je 99 %,“ objasňuje vedúci výcvikov Ľubomír Jancík a dodáva, že vetrone sú najbezpečnejšou disciplínou spomedzi leteckých športových aktivít. Dôvodom je lepšia aerodynamika a kľzavosť lietadla, ktorá dáva pri problémoch pilotovi väčšie množstvo času na reakciu než pri motorových lietadlách. Pre bezpečnosť sú zásadné pravidelné údržby aj predletové prehliadky lietadiel.

„Ideálne je s týmto športom začať práve vo veku 16 rokov, prípadne o rok skôr. Výcvik sa dá urobiť za jednu sezónu – od marca do októbra. Mladí piloti sa nemusia báť, lietajú s inštruktorom, až kým ten nerozhodne o ich pripravenosti na sólový let,“ konštatuje



Milan Šošovička, ktorý s úsmevom spomína aj na svoj prvý samostatný let, „je to fantázia, nikto vám nepapuluje, úplná paráda, voľnosť vo vzduchu a rozhodovaní.“

Mnohí vraj pri prvom lete kričia či spievajú. Komunikácia so sólistom je zabezpečená pomocou rádiového spojenia, aby inštruktor mohol žiakovi poradiť a let prebehol bezpečne.

## Lietanie ako šport

Ak vytiahnete 200 – 400 kilogramov vázajúci vetroň do výšky jedného kilometra, môže sa vďaka svojej aerodynamike kľzať do vzdialenosti 40 až 50 kilometrov. Práve tieto vlastnosti ho predurčujú pre športové využitie. „Pokiaľ hovoríme o športových výkonoch, chceme našich nových pilotov pripraviť tak, aby splnili podmienky na získanie odznaku Strieborné C. V rámci toho musia vydržať vo vzduchu 5 hodín, prekonať vzdialenosť 50 kilometrov a let musí mať prevýšenie viac ako 1000 metrov,“ hovorí Milan Šošovička o základe, od ktorého sa môžu piloti odraziť k väčším športovým metám, pričom sa dnes vo svete uskutočňujú na vetroňoch aj prelety presahujúce dĺžku 1000 kilometrov.

Dubnický aeroklub tiež organizuje súťaž v motorovom lietaní, a to navigačný Let Strážovskou hornatinou. So 44. ročníkmi ide o jedno z najdlhšie nepretržite organizovaných podujatí tohto typu na svete.

## Pozývame všetkých záujemcov

„Stretli sme sa aj s tým, že Dubničania vôbec nevedeli, ako blízko mesta majú letisko. Zistili sme teda, že o sebe musíme dať vedieť. Radi by sme urobili nábor žiakov – pilotov vetroňov. Pre záujemcov by sme zorganizovali deň otvorených dverí, kde by sa dozvedeli podrobnosti o priebehu výcviku. V prípade záujmu by sme im pripravili potrebnú dokumentáciu a pomohli vybaviť všetky náležitosti,“ pozýva prípadných záujemcov Ľubomír Jancík a dodáva, že viac informácií a podrobností je možné nájsť na stránke [www.akdubnica.sk](http://www.akdubnica.sk).

Podľa Milana Šošovičku lietanie treba vyskúšať, lebo naozaj stojí za to: „Krása, pokoj, výhľady, odreagovanie sa od celého tohto, čo sa na zemi deje. Človek je uvoľnený, musí sa venovať iba riadeniu. Hlava sa tu dá úplne krásne vyčistiť....“